

Razgovori v Ženevi o Laosu še vedno stoje

Konferenca o ureditvi Laosu je stara že osem tednov, vendar še ni dosegla bistvenega uspeha. — Tudi razgovori o premirju v zastoju.

ZENEVA, Šv. — Angleški zastopnik Malcolm MacDonald, ki skupno z Rusom Puškinom predseduje na konferenci o Laosu, je zastonj skušal s kompromisnim predlogom pogogniti razgovore o končanju bojev in vzpostaviti nevtralnosti Laosu zopet v tek. Komunistični blok vstrajno zavrača vse kompromisne predloge.

Zahodne sile so ponudile mednarodni komisiji za nadziranje premirja na njeno prošnjo za nadzor potrebna prometna sredstva. Komunisti to zavračajo in pozivajo komisijo, naj se za ta sredstva obrne na same bojujoče se stranke v Laosu. Komunistična stran je komisiji dejansko ponudila nekaj najpotrebnejših sredstev. Komisija komunistični predlog zavrača, ker se zaveda, da bi bila v slučaju njegovega sprejema popolnoma odvisna od bojujočih se strank, ki bi jih naj nadzirala.

Razgovori se tako ne premaknejo z mrtve točke, na katero so zašli dejanski že od samega začetka. Komunistična stran se zaveda svoje vojaške premoči v Laosu in zato ne mara v ničemer popustiti. Prepričana je, da bo zahod končno rajše popustil, kot pa bi se odločil za vojno, posebno sedaj, ko je prišlo do berlinske krize.

Razgovori o premirju tudi brez uspeha

BAN NAMONE, Laos. — Zastopniki kraljeve vlade in zastopniki uporniške vlade princa Suvane so se tu zadnje dni ponovno sestali in se pogovarjali na dolgo in široko polni ljubeznivosti, ne da bi dosegli kak sporazum.

Obe strani čakata, kaj bodo sklenili trije principi v Ženevi. Ti so se tudi že ponovno sestali in sestavili celo pismen sporazum. Njegovo izvajanje so prepustili kralju, ki pa doslej ni ukrenil še nič.

Princ Oun Oum je predsednik kraljeve vlade, princ Suvana Fuma predsednik uporniške vlade, ki jo priznavajo komunistične države, princ Suvanung pa je vodja komunističnih vojaških oddelkov Patet Lao.

Huda pomorska nesreča

LOURENCO MARQUES, Mozambik. — Portugalska ladja Save je v nedeljo nasledila na neko sipino ob obrežju. Na ladji je nastala eksplozija, ki je zahtevala 237 mrtvih in večje število ranjenih.

Prvotno poročilo o številu mrtvih so zanikali, pa ga sedaj znova potrjuje. Večje število potnikov in moštva še vedno pogrešajo. Na ladji naj bi bilo od 550 do 700 ljudi.

Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno in toplo. Možnost neviht. Najvišja temperatura 88.

Gina Lollobrigida odšla sredi svečanosti v Moskvi

MOSKVA, ZSSR. — Znana filmska igralka Gina Lollobrigida je bila povabljena na filmski festival v Moskvo. Načrt za potovanje je nanesel, da je prišla v Moskvo ravno pred začetkom festivala, tako da ni mogla več ti v hotel, da bi se odpočila, skopala in preoblekla. Od letala so jo odpeljali naravnost v Leninovo športno palačo, kjer so tovariši začeli ob navzočnosti Hruščeva in njegovega spremstva na vse pretege hvaliti partijo in rusko filmsko umetnost.

Govori so se vleкли kot morská kača. Lollobrigida jih ni mogla več prenašati, sredi prireditve jo je odkurila v svoj hotel. Njen odhod je bil za občinstvo senzacija, za komuniste pa pravi škandal. Za javnost je pozneje dala izjavo, da je bila preveč utrujena od dvodnevne potovanja in da je izgledala "kot ciganka." Morala je v hotel, da se spočije, skoplje in preobleče. Svečanost je zapustila ravno tisti trenutek, ko so začeli navijati propagandni film o Gagarinu.

Chevrolet bo odpustil okoli 5.000 delavcev

CLEVELAND, O. — Vodstvo Chevrolet tovarn General Motors Corp. v mestu in okolici je objavilo, da bo odpustilo začasno okoli 5.000 delavcev v svojih tovarnah, dokler ne bodo te pripravljene za produkcijo novih modelov.

Predvidoma bodo vsi začasno odpušteni poklicani znova za delo zadnjega julija.

Sirija dobi Fiatovo avtomobilsko tovarno

DAMASK, Sir. — Fiatova družba bo začela letošnjo jesen graditi v siriskem pristanišču Latakia precejšnjo avtomobilsko tovarno.

Predvidoma bo stala okoli 20 milijonov dolarjev in bo izdelovala Fiatove avtomobile za Združeno arabsko republiko in ostali arabski svet.

Gagarin bil v Londonu sprejet dosti hladno!

LONDON, Vel. Brit. — Sovjetski kozmonavt Jurij Gagarin je bil pri svojem večeršnjem prihodu sem precej hladno sprejet. Na letališču ga je pozdravilo komaj kakih 400 oseb, večinoma uslužbencev letališča. Pozdravil ga je neki neznani nižji uradnik ministrstva za znanost.

Morebitni vzrok za hladen sprejem je prinesel list Daily Sketch, ko je objavil, da Britska obveščevalna služba še vedno ni prepričana, da je Gagarin tisti, ki je v preteklem maju poletel v sovjetski vesoljski ladji okoli Zemlje.

Bolj navdušena od vlade je bila za Gagarina javnost. Na njen topel odziv je Gagarina povabila v svojo palačo kraljica Elizabeta, sprejela ga bosta tudi ministrski predsednik Macmillan in londonski župan.

Jurij Gagarin je prišel v London, da poveča zanimivost in privlačnost velike sovjetske trgovsko-industrijske razstave, ki je bila odprta v začetku tedna.

Rudniška nesreča na Moravskem zahtevala 108 človeških žrtev

PRAGA, CSR. — V prometni dolini Suce na Moravskem se je zgodila huda nesreča. V rovu se je vnel plinogenj se je razširil s tako hitrostjo, da se ni moglo rešiti 108 rudarjev, ki so delali v rovu. Rudniška uprava tudi ni mogla začeti z obširnimi reševalnimi deli, ker so se ba' novih plinskih eksplozij.

Podobno veliko nesrečo je doživela Češka v l. 1946. Takrat je bilo mrtvih 252 rudarjev. Nekaj manjša nesreča je bila l. 1960, takrat je bilo mrtvih samo 54 rudarjev. Vzrok: eksplozija metanskega plina.

Zdi se, da so češki rudniki postali pravo groblje za češke rudarje. Ni čudno, da režim dobiva zmeraj težje ljudi, ki bi hoteli delati v rudnikih.

Pot do sloge še dolga

Kongoški vodniki se ne morejo zediniti za novo ureditev dežele. Sklicanje parlamenta še vedno negotovo.

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Predsednik republike Kongo Kasavubu je še pretekli mesec objavil, da bo sklical parlament, ki naj da deželi novo ustavo in napravi konec sedanjim zmedam in razklanosti dežele. Tedaj je upal, da se lahko zaneše na predsednika Čombeja iz Katange, ki mu je po dveh mesecih zopora vrnil svobodo.

Komaj se je Čombe vrnil v Katango, je izjavil, da so bile njegove objube v Leopoldville izsiljene in da ne misli Katange tesneje povezati s Kongo. Če bi Kasavubu sklical parlament, v katerem ne bi bilo poslancev iz Katange, bi ugnil imeti v njem večino fevdalski Gizenga iz Vzhodne pokrajine, ki ga komunistične in nekatere afriške države priznavajo za predsednika zakonite vade Konga.

Združeni narodi so začeli posredovati in so pripravili Čombeja do popuščenja, vendar še vedno ni gotovo, ali bo ta poslal zastopnike Katange na zasedanje parlamenta v Leopoldville ali ne. Dokler predsednik Kasavubu tega ne ve, parlamenta ne bo sklical.

Tri dni na skisni polici

CANNON BEACH, Ore. — Vojaškemu helikopterju se je posrečilo rešiti 12 let staro Becky Roever, ki je na hoji po brezcestnem obnem področju zašla na ozko skalno polico na obrežju Pacifika, potem ko se je na poti ločila od družine.

Precej oslabiljenega otroka je odkril neki ribič, vojaški helikopter ga je še reševal. Šele, ko so spoznali, da je to edini mogoč način. Še ta je bil izredno težaven, ker je celotno obalo pokrivala gosta megla. Oče otroka William Roever je prišel iz Bellaire v Tekساسu iskat morebitna ležišča petroleja.

Potniško jet letalo se ponesrečilo: 17 mrtvih

Zaradi okvare naprav za pristajanje je bilo potniško letalo DC8 včeraj pri pristanku v Denverju hudo poškodovano, še predno se je vnelo. Nesreča je zahtevala 17 mrtvih. — Letalska nesreča v Casablanci: 82 mrtvih.

DENVER, Colo. — Potniško jet letalo DC-8 s 120 osebami na krovu se je pri pristajanju zaradi okvare pristajalnih naprav vnelo. Od 120 oseb je bilo 16 mrtvih, 44 pa ranjenih. Mrtev je tudi voznik nekega tovornjaka, ki je bil zaposlen pri gradnji vzletišča. Vsi mrtvi so potniki, med tem ko je moštvo nesrečo preživel brez vsakih težjih poškodb. Letalo je bilo na poti iz Philadelphije v Los Angeles.

Pilot letala kapt. John Gross je opazil, da je nekaj narode s hidravličnimi napravami letala in je opozoril potnike na možnost težav pri pristajanju, vendar ni nihče pričakoval take nesreče.

Letalo je doseglo tla na pristajalni progi, pa zašlo z nje in se zaletelo v tovorni avto, ki je stal na novo grajeni letalski stezi. Letalo se je pri tem vnelo. Gasilci so bi i takoj na mestu nesreče in požar pogasili v taki meri, da sta večina potnikov in moštvo mogla brez večjih poškodb iz letala.

Oblasti se trudijo, da bi ugotovile imena in naslove smrtno ponesrečenih potnikov.

Hujša nesreča v Africi

CASABLANCA, Mar. — Češko potniško jet — letalo ruske izdelave se je ponesrečilo tod na poti iz Prage v Gvinejo. Skupno je našlo smrt 82 oseb. Med njimi je pet otrok.

Letalo se je pri poskusu pristajanja zaletelo v električno napeljavno visoke napetosti.

Iz slov. naselbin

PITTSBURGH, Pa. — Dolgoletni naročnik Ameriške Domovine rojak John Boyanc s 4725 Stanton Ave. je 8. julija dopolnil 86 let. Prijatelji in znanci mu čestitajo.

Iz Clevelanda in okolice

Bazar pri Sv. Vidu—

Nocoj se začne pri Sv. Vidu farni festival in bazar, ki bo trajal do nedelje zvečer. Podrobnosti v oglasu!

Seja preložena—

Društvo sv. Cecilije št. 37 SDZ ne bo imelo seje jutri, 13. julija, ampak šele drugi četrtek, 20. julija. Seja je preložena zaradi farnega karnevala pri Sv. Vidu.

Seja—

Društvo sv. Ane št. 4 SDZ ima nocoj ob 7.30 sejo v SND na St. Clair Ave. Prebrani bodo polletni računi.

Iz bolnišnice—

Mrs. Alojzija Zorman s 716 E. 157 St. se je vrnila iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, karte, cvetlice in pozdrave.

Pozdrave pošiljata—

Mr. in Mrs. John Lokar iz Euclida pošiljata prijateljem in znancem pozdrave iz Londona, kjer sta se ustavila na svoji poti po Evropi. Obiskala sta poleg Jugoslavije in Italije, tudi Avstrijo, Nemčijo in Anglijo.

Rokoborba—

Jutri ob 8.30 bo v Areni zopet zanimivo tekmovalstvo v rokoborbi. Pomerila se bosta Fritz von Erich in Sato Keomuka brez sodnika in brez omejitev v takozvanem svobodnem slogu, ki dovoljuje vse prijeme in udarce.

Se vedno v poslu—

Pogrebni zavod Mary A. Svetek posluje v sodelovanju z Grdinovim pogrebniškim zavodom na Lake Shore Blvd. Njegova telefonska številka je KE 1-3177.

Na obisku—

K svoji materi Mrs. Mary Urbas na 835 E. 156 St., ki je bila več tednov bolna, je prišla na obisk hčerka Mrs. Mary Fahlstom iz New Yorka.

Iz Mexico City v Mehiki je prišel na obisk k svojemu bratu Mihaelu Telichu na 64 E. 211 St. Jože Telich. Prijatelj ga lahko tam obiščejo ali kličejo na RE 1-1140.

Zadnje vesti

CAPE CANAVERAL, Fla. —

Združene države so poglne na pot okoli zemlje novo umetno luno za opazovanje vremena. V njeni glavi je raznih aparatov v skupni teži 285 funtov.

VERONA, It. — Južnotirolski

nacionalisti so poškodovali s bombami štiri važne železniške proge v severni Italiji in napovedali še nove napade, če ne bodo njihove zahteve izpolnjene. Italijanska vlada je nato omejila promet z Avstrijo.

WASHINGTON, D.C. — Pomožni

obrambni tajnik je izjavil, da vlada preudarja možnost vpoklica nekaterih rezerv, če sedanja mednarodna napetost ne bo popustila.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik

Kennedy in njegova soproga Jacqueline sta pripravila pakistanskemu predsedniku Ayubu razkošno večerjo na Mt. Vernon, v domu prvega predsednika ZDA Washingtona. Prireditve je menda nad vse lepo uspela.

manevre našega vojnega letalstva. Po vojaških vajah si bo Ayub ogledal tudi način kmetovanja v naših južnih državah.

Dominikanska republika pred težkimi dnevi

CLEVELAND, O. — Novice, ki smo jih zvedeli zadnji teden iz Ciudad Trujillo, govorijo o pouličnih manifestacijah, demonstracijah in celo nemirih, ki jih je mogla zaustaviti, odnosno zatreti samo kruta policijska sila. Vse to ne obeta mirnih časov za Dominikansko republiko. Zanimivo je, da je pogoje za tak razvoj ustvaril pokojni diktator Trujillo sam s svojo nerodno zunanjo politiko.

Trujillo je sicer vladal tri desetletja, toda ni se naučil, kako je treba voditi pametno zunanjo politiko. Prišel je v spor skoraj z vsemi državami obeh Amerik. Spor je postal od leta ostrejši, dokler ni večina ameriških republik sklenila, bojkotirati Trujillo v diplomaciji in gospodarstvu. Povod za tak sklep je dal načrt Trujillo za atentat na venezuelskega predsednika Betancourta.

Kot vsak diktator se tudi Trujillo ni dobro počutil v osamelosti. Iskal je novih prijateljev in zvez. Ker jih nikjer ni mogel dobiti, je začel gojiti stike s Castrom in Moskvo. Radi tega je moral gledati skozi prste vsem Castrovim pristašem in njegovi republik in na tistem dovoliti dominikan-

skim komunistom, da se vsaj podtalno udeležujejo. Fidelisti, kot imenujemo Castrove pristaše, in komunisti so priložnost takoj izrabili in se organizirali: fidelisti kar javno, komunisti pa podtalno, obenem so pa vstopili v vrste fidelistov. Posledice take Trujillove politike so se pokazale že dober mesec po njegovem umoru.

Trujillova družina ve, da ne more nadaljevati politike pokojnega Trujillo. Ima preveč nasprotnikov, tekmecev in sovražnikov. Zato je sedanjí predsednik Belaguer sklenil diktaturo omiliti. Pozval je dominikanske politične begunce domov in jim obljubil amnestijo in svobodno politično udeležbo.

Begunci so bili precej nezahvalni do Belaguerovih izjav, končno so pa vsaj voditelji dominikanske republikanske stranke sklenili, da pošljejo tri svoje voditelje domov, da se prepričajo, koliko je vredna Belaguerova beseda. Tako so se vrnili prvi trije politični begunci domov in takoj začeli z organizacijo republikanske stranke in opozicije proti sedanjemu režimu. Niso pa opozicije gnali

na nož. Napadali so sicer sedanji režim, toda vstrajali so na tem, da morajo njihovi pristaši spoštovati red in mir in se pokoriti sedaj veljavnim zakonom, kakršni pač so. Trdili so, da se sprememba režima more izvršiti samo na voličih, ne pa s pomočjo javnih nemirov.

Te misli so zagovarjali tudi na prvem javnem shodu v Ciudad Trujillo. Na shodu se je nabralo poleg strankinih pristašev vse polno radovednežev, kajti shod sam je bil prava senzacija za dominikansko prestolico. Na shod so seveda prišli fidelisti in njihovi komunistični prijatelji, toda s točno izdelanim načrtom, kako spremeniti shod v manifestacijo, potem v demonstracijo in končno v nemire. Načrt se jim je posrečil, akoravno so republikanski voditelji nastopili odločno proti njemu. Tekom nemirov so demonstrantje požgali radio-dondajno postajo. Policija je morala s silo razgnati demonstrante, v glavnem mladino s študenti na čelu. Tak je bil začetek. Demonstracije so se nadaljevale naslednje dni, toda v manjšem obsegu. Policija jih je zmeraj bolj brutalno zatrla.

Sedanji dominikanski režim je že napovedal, da takih političnih izgedov ne bo tiel. Obsodil jih je tudi predsednik republikanske stranke, ki živi sedaj v Venezueli. Obenem je povedal, da ne misli nasilno strmoglaviti sedanjega predsednika Be'aguera, kajti poteče mu predsedniški mandat v avgustu l. 1962, dočim bodo parlamentarne volitve 16. maja istega leta.

Politični položaj v Dominikanski republici je torej vsaj zaenkrat dosti jasen. Predsednik Belaguer noče za vsako ceno zatreti opozicije, zahteva le, da se opozicijske stranke držijo zakonskih predpisov. Opozicijske stranke se vsaj na videz strinjajo z njim. Stamenta poleg republikanske še dve, ki se pa nista pokazali v javnosti. Fidelisti in komunisti bodo seveda hodili po potih, ki li odločno proti njemu. Tekom nemirov so demonstrantje požgali radio-dondajno postajo. Policija je morala s silo razgnati demonstrante, v glavnem mladino s študenti na čelu. Tak je bil začetek. Demonstracije so se nadaljevale naslednje dni, toda v manjšem obsegu. Policija jih je zmeraj bolj brutalno zatrla.

Kaj pa bodo napravili vojaški poveljniki, kdo ve?

Tako imamo danes v Dominikanski republici štiri politične sile različne vrednosti: Trujillovo družino, vojaške kroge, opozicijske stranke in bratovščino fidelistov in komunistov. Kdo izmed njih bo zagospodaril?

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 131 Wed., July 12, 1961

Bistvo berlinske krize

Zadnjič smo skušali pojasniti, zakaj je Moskvi toliko na tem, da bi dobila Berlin v svoje roke. Kakšno pot si bo pri tem po vsej verjetnosti izbrala?

Bodi najprej povedano, da Hruščev in njegova družba ne mislita na takó pot, ki bi lahko zanetila novo svetovno vojno. Hruščev sam to povdarja in mislimo, da v tem ne laže. Za njegovo stališče govorijo sledeča dejstva:

Hruščev je prepričan, da se komunističnemu gibanju bolj obnese hladna kot vroča vojna. Uspehi komunistične zunanje politike v zadnjih 15 letih so tako veliki, da morejo prepričanje Hruščeva samo utrditi. Čemu torej riniti v pravo svetovno vojno, ako po drugi poti brez tveganja lahko doseže isti cilj. Hruščev ve tudi zelo dobro, da njegove oborožene sile še niso kos združenim oboroženim silam svobodnega sveta, boji se še celo ameriških samih. Vsaka nova svetovna vojna bi bila torej za komunizem zelo tvegana stvar, lahko bi uničila vse, kar je komunizem ustvaril v tem stoletju. Hruščev ima končno dosti težav tudi v svojem komunističnem svetu. Gospodarstvo v Rusiji ne napreduje tako kot bi moralo, posebno kmetijstvo je na zelo slabih nogah. Komunistična javna uprava je lena, zanikrna, nezanesljiva, površna, vse to ji je Hruščev javno očiral. Kitajski tovariši zmeraj bolj nergajo v očitno veselje vseh satelitskih narodov v srednji Evropi. Kdo bi pri takem položaju tvegala nevarnost nove svetovne vojne vključ vsem sputnikom, lunikom, Gagarinom itd? Hruščev je prepetan, da ne bi vsega tega videl in vpoševal.

Hruščev bi se torej rad dokopal do Berlina potem hladne vojne. Negov cilj je dvojen: ali doseči, da zaveznički zapustijo Berlin in prepustijo Berlinčane komunistom, ali pa zmleti odpor berlinskega prebivalstva, da bo začelo bežati iz Berlina. V tem slučaju bi Berlin izgubil za svobodni svet tisti pomen, ki ga ima danes. Hruščev poskuša seveda hoditi do svojega cilja po obeh potih: zagreniti zaveznikom obstane v Berlinu, Berlinčanom pa življenje v njihovem mestu. Zaveznikov s silo ne more pregnati ne naravnost ne po ovinkih, kajti to bi pomenilo novo svetovno vojno. Zato je izbral drugo pot: čim preje onemogočiti zaveznikom dostop do Berlina, Berlinčanom pa onemogočiti stike z Zapadno Nemčijo.

Berlin se nahaja v čudnem položaju. Njegov vzhodni del je pod komunistično oblastjo, je torej že za železno zavo. Zapadni del je pa pod zavezniško upravo in ima svobone stike z Zapadno Nemčijo. Berlinčani lahko hodijo brez ovir v Zapadno Nemčijo in se vračajo od tam domov. Blagovni promet med svobodnim Berlinom in Zapadno Nemčijo je tudi svoboden. Toda možnost svobodnega osebnega in blagovnega prometa med Zapadnim Berlinom in Zapadno Nemčijo je omejena na nekaj koridorjev, na suhem po rekah in kanalih in v zraku. Meje koridorjev so bile sporazumno določene med zaveznički in Moskvo zadnjič ob koncu berlinske blokade 1. 1949.

Osební in tovorni promet se lahko vrši na štiri načine: v zraku, na suhem po železnicah in cestah, in končno po rekah in kanalih. Za blagovni promet so najvažnejše zveze po rekah in kanalih, za osebni promet pa civilno letalstvo. Tovorni promet po rekah in kanalih je najcenejši in je zanj treba najmanj kontrole, v zračnem prometu pa sploh odpade vsaka kontrola od strani komunistov. Letala rabijo namreč samo taka letališča, ki niso pod komunistično kontrolo.

Vključ temu da je po vseh dogovorjenih koridorjih promet med svobodnim Berlinom in Zapadno Nemčijo svoboden, je vendarle navezan na nekaj kontrol, ki imajo svoj smisel. Prometne žile (železnice, ceste, reke in kanali) se nahajajo na dolžini 110 milj na ozemlju, ki spada pod komunistično kontrolo. Preskrbljeno mora torej biti, da nihče ne uide s prometnih žil na komunistično ozemlje ali pa narobe, da nihče ne more iz komunističnega ozemlja prebežati na prometna sredstva, ki se gibljejo v dogovorjenem koridorju. Zato kontrolirajo Rusi vsako vozilo, ko vstopi v prometne koridore in ko izstopi. Kontrolirajo blago in potnike. Ob železnicah, cestah, rekah in kanalih pazi posebna komunistična prometna policija, da nihče ne krši prometnih predpisov, ki veljajo za te koridore in ki so bili sestavljeni od zaveznikov in na tiho priznani od Rusov. Rusi imajo dalje dolžnost, da vzdržujejo železnice, ceste, kanale in reke v uporabljivem stanju in zato tudi pobirajo od vozil posebne pristojbine. Pri zračnem prometu med Berlinom in Nemčijo vsega tega ni.

Kdor hoče torej priti v Berlin ali iz njega v Nemčijo, pride sam po sebi v stik z ruskimi kontrolnimi organi, ako ne vporablja letala. Isto velja za blago. Ruska kontrola mu ne more osporjati pravice do potovanja ali prevažanja blaga, toda zahteva od njega, da izpolnjuje vse tehnične predpise o potovanju ali prevažanju blaga. V normalnih časih je vsaka taka kontrola rutinska stvar. Jo pozna tudi pri-

nas vsakdo, kdor preko carinskega prostora zapuša deželo in se zopet preko carinske kontrole vrača domov.

Toda taka kontrola pa lahko postane pravi pekel za potnike in prevoznike blaga. Vsaka kontrolna oblast najde lahko neštevilno načinov in prilik, da se lahko znaša nad potnike in prevozniki blaga. Rusi so na tem področju pravi mojstri, to so pokazali 1. 1948-1949 pri berlinski blokadi. Potom kontrole so onemogočili vsak promet na suhem in po vodi, edino prometu v zraku niso mogli do živga.

Rusi torej lahko obnovijo berlinsko blokado na suhem in po vodi in se jim ni treba bati, da bi radi tega prišlo do svetovne vojne. Sedaj so pokazali željo, da bi radi onemogočili tudi zračni promet. Napovedali so, da bodo po 1. avgustu vpeljali za zračni promet med Berlinom in Zapadno Nemčijo taki predpisi, ki jim lahko omogočijo, da zaprejo tudi zračni promet. Zavezniki so že izjavili, da takih predpisov ne bodo uvaževali in da bodo svobodo v zračnem prometu branili tudi s silo, ako bo treba.

Mislmo, da do tega ne bo prišlo, kajti Hruščev noče tvegati radi Berlina nobene svetovne vojne. Nevarnost pa tiči drugje: Moskva si lahko izmisli pri kontroli osebnega in blagovnega prometa nepregledno vrsto novih šikan z namero, da jih postopoma izvaja. Šikane bodo šle zmeraj bolj na živce ne samo Berlinčanom, ampak vsem Nemcem, kar se bo takoj odrazilo tudi na razpoloženju v Washingtonu, Londonu, Parizu, Bonnu itd. Šikanam bodo sledili protesti zapadnih zaveznikov, protestom pa prava vojna, ako se bi Hruščev spozabil in prečel samozavestno odbijal proteste češ, saj ima opravka z državami, ki samo govorijo, bojote se pa dejanj. Edino v tem vidimo resno nevarnost za mir, ako bo Hruščev še naprej napihoval berlinsko krizo.

BESEDA IZ NARODA

Novice z "Oloka"

Abeerdare-Glam, Vel. Brit.—

"Odpri na in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena prat'ka!" Temu resnemu opozorilu pesnika Prešerna smo bili zopet priča dne 24. maja, na praznik Marije Pomagaj, ko je v mali vasi Watton at Stone, Hartfordshire tragično umrla 34-letna Slovenka gospa Anica Pevec. Gospa Pevec se je na dan smrti okrog šestih zvečer vračala proti domu z devetletnim sinom Jakobom. Ne daleč od doma se je ustavila na pločniku ceste in začela govoriti z dvema sosedama, Mrs. Gublin in Mrs. Cook. Obe ženi sta v svojih vrtovih strigili in čistili vrtno ograjo.

Ko so se vse tri prijetno razgovarjale, pripodi z vso naglico izza ovinka sedemtonski tovorni avto in se zaletel proti ženam. Zaradi ozke ceste je vznik verjetno izgubil prisotnost duha. Ko je gospa Anica videla nevarnost, je skočila, da reši sinka, pa pri tem padla pod tovorni avto, ki jo je smrtno ranil. Ista usoda je doletela gospo Gublin. Obe sta umrli v rešilem avtu na poti v bolnico. Gospa Cook je umrla še isti večer tudi v bolnici. Sinko Jakob je ostal popolnoma nepoškodovan. Revček je prišel žalostno klicati mami, a ta je bila že v srčni večnosti, saj je umrla ravno na praznik Marije — Kraljice Slovencev.

Soprog g. Stanislav Pevec se je v času nesreče vračal z dela in od daleč videl vso strašno nesrečo. Vse se je zgodilo tako naglo, da je bila vsaka pomoč izključena. Zalosten in jokajoč je dvignil sinka v naročje in gledal za ambulanco, v kateri so peljali truplo žene v bolnico.

Gospa Pevec je pokopal slovenski župnik č. g. Kunstelj ob zastopstvu nekaterih rojakov. Ker je bil pogreb na delavnik, se žal ni moglo dosti Slovencev udeležiti pogreba, molili pa smo za njeno dušo v nedeljo 28. maja, v Londonu v kapelci. "Našega doma," ko je bil sklep šmarnice in za pokojno sveta maša.

Gospa Anica Pevec, roj. Golob, je bila rojena v Mežnici na Koroskem in je bivala tu že nad deset let. Leta 1956 se je poročila z g. Stankom Pevec, doma iz Št. Vida pri Stični. Imenovani je nečak znanega javnega delavca in zelo zglednega moža pek. Ignacija Pevec. Zakon je bil zelo srečen. Letos je nameravala iti Pavčeva družina na počitnice na Korosko, da vidi svoje domače, toda smrt je vse to preprečila. Bo pa nekoč lepše, večno snidenje nad zvezdami. Soprogu Stanku in sinku

Jakobu naše prav iskreno sožalje. Gospa Anica in ostali dve žrtvi pa naj v miru božjem počivajo!

Vreme imamo bolj muhasto. Marca smo imeli prav poletno vroče, na velikonočno jutro 2. aprila nas je v mnogih goratih predelkih presenetil sneg, ki je kmalu izginil. Majnik je bil hladen in suh, junij deževen. V soboto 27. maja je bila jutraj po vsem "otoku" močna slana, katera je prizadela občutno škodo vsem sadovom zemlje. Od doma prihajajo slična poročila.

Letošnja Velika noč je bila lepa in mirna. Šmarnice smo imeli vsako nedeljo na večih krajih, kar potrjuje, da naši ljudje še niso izgubili vere. Seveda ni vse tako, kot bi bilo želeli, toda hvala Bogu, da je tako.

Lepo je bilo žeganje v Londonu 28. maja popoldne. Ob petih popoldne je bila sv. maša, nato blagoslov otrok, pridiga, pete litanije in blagoslov. Nad 60 rojakov se je zbralo v zelo lepo okrašeni kapeli okrog podobe Marije Pomagaj. Še nekaj Hrvatov je prišlo med nas. Po končani službi božji je bila zakuska, nato tombola in bilo je res vse zadovoljno. "Naš dom" postaja občutno premajhen in bo treba dobiti drugega, večjega.

Razmere tu so kar zadovoljive. Dela in zaslužke je dovolj, čeprav plače niso več take, kot so bile nekoč; je pa tudi res, da postaja potrošnja vedno večja tudi za take reči, ki niso neobhodno potrebne. Je že tako bilo in bo na tem svetu.

Tukajšnja javnost in vsakega dobromislečega državljana, razburja zadnje čase razni umori, vlomi v banke, napadi na policijo, itd. Javna varnost, tajna policija Scotland Yard si resno prizadeva, da vsa zločinstva odkrije in jih prepreči. Toda zaenkrat še ni nobenih uspehov.

K zločinstvu res veliko pripomorejo razni roparski filmi in ostala nemoralna navlaka — revije, knjige, katerih je vsepovsod preveč in vse to zmeša možgane, zlasti pri nedorasli mladini. Po mojem ima dandanašnja mladina vse preveč svobode in tozadavne zaščite. Če pa starši energično nastopijo, išče mladež na žalost marsikje zaščite pri oblasti in roditelji imajo vezane roke. Pravilen je bil naš stari pregovor: "Siba novo mašo poje." Ne za vsako malenkost. Če pa lepe besede in prošnje nič ne pomagajo, pa mora biti nekaj leskove masti za zdravilo.

Hvala Bogu je tu še vedno dosti dobre in poštene mladine. Je dandanes povsod ista pesem. Rudarje južnega Walesa je upravičeno razburila vest, da so

železolivarne, katerih je v tem predelu vse polno začele uvažati premog za svojo uporabo iz USA. Rudarske unije so pri upravi železolivaren in pri vladi napravile odločen protest. Vlada jih je pomirila. Koliko bo vse to pomagalo, bo pokazala bodočnost. Mednarodna trgovina že tako naredi, da je volk sit in kosa cela.

Radi prihoda nemških čet, katere naj bi se vežbale in preiskušale svoje orožje na teritoriji te dežele, so se končno le sporazumeli, da jih pride le en bataljon.

Lepo je prebirati v "Newburških novicah" dobrega monsignorja Omana, ko take lepo vabi k procesiji sv. Rešnjega Telesa. Tu so Telove procesije vsako leto lepše in udeležba je vedno večja. V Bedfordu so letos pri Telovi procesiji nosili Slovenci v narodnih nošah podobo bratov sv. Cirila in Metoda. Tudi doma v Sloveniji so imeli letos Telove procesije. Bilo je povsod ogromno vernega ljudstva, čeprav so bile procesije bolj okrnjene. Vlada zaradi "ovire javnega prometa" določa bolj kratek čas, istočasno pa prireja razne izlete in tekme, samo, da ovira bogoslužje. Tudi temu početju bo Bog prej ali slej naredil konec. Še bo naš narod lepo in slovesno praznoval praznik Sv. Rešnjega Telesa.

Kmalu bo god sv. Janeza Krstnik — Kres! Joj, kako lepi so moji spomini na ta dan, na kresni večer, na lepa mladostna leta v rojstnem kraju v dolini gradov pod lepo Trško goro in pod kosatimi Gorjanci ob lepi zeleni Krki! Že en teden preje smo se v šoli pogovarjali, v kateri vasi bomo zakurili večji kres. Na Kresni večer, ko smo pastirji odgnali čredo v hleve, jo nam krmlili in opravili ostala dela, smo se hitro podali ven na gmajno, kjer je visoka grmada dračja čakala, da razvije svetel plamen. Ko je pri podružni in farjni cerkvi zapel zvon "Ave Maria", je eden starejših vlaščanov zanelit ogenj, ki je naglo šinil s plameni visoko proti nebu, kot bi hotel ponesti naše lepe otroške molitve in prošnje pred božji prestol. Z okoliških gričev in Gorjancev, ki so bili na Kresni večer začarano lepi, so nas pozdravljali drugi kresovi. Iz cerkvenih stolpov so v lepo poletno noč nosili zvonovi ubrani, brosnati pozdrav, v noč so odmevali veseli vriski kresovcev in koscev, na nebu so prijazno migljale zvezdice, po zraku so letale kresnice, zelena Krka pa je žuborela svojo pesem in hitela skozi pokošene travnike, žitna polja in vinske gorice v naročje Šave. Vsaka njiva in vsak dom je dobil za Kresno noč lep venec rož in naši predniki so ta večer poškrpili vrtove in bližnje njive z žegnano vodo in na mizi je bila boljša večerja. Nobena filmska umetnost ne more pričarati na platna vse te lepote Kresne noči. Doma se baje drže še tle običaje v Bog daj, da bi ostali.

Prav lep, pozdrav vsem! Bog živi!

Peter Selak

V Lemontu je bilo lepo

Cleveland, O. — V soboto, 1. julija, ob 4:50 nas je pred cerkvijo sv. Lovrenca čakal avto-bus, da nas popelje na prijazne Ameriške Brezje, v Lemont. Ob petih smo bili pred Baragovim domom, kjer so rojaki hitro napolnili vozilo, nakar smo se odpeljali proti zahodu.

Vožnja je bila vseskozi prijetna, družba vesela, saj smo bili vsi združeni v misli priti čim prej k naši Materi Mariji. Popoldne ob enih po našem času smo bili v Lemontu. Kmalu je bilo urejeno vse potrebno za prenočišče, nakar smo šli h kosilu. Po kratkem počitku smo šli v cerkev k Mariji Pomagaj.

Milo se mi je storilo, ko sem

VESTI IZ SLOVENIJE

"Mama nima denarja, jaz ga imam!"

Pod gornjim naslovom je mariborski "Večer" prinesel nedavno poročilo o odprti meji med Italijo in Jugoslavijo ter o jugoslovanskih turistih, ki "hodijo preko meje ne toliko, da bi si ogledali lepote in zanimivosti sosednje države, kot da bi tam kupčevali". Sestavek lepo pokaže, kaj sodi povprečni domačin o domačem blagu, o izdelkih domače industrije in kako skuša za vsako ceno priti preko meje, da bi si od blizu ogledal čuda, ki jih nudi svobodni svet. Tako le piše "Večer":

Že prejšnji mesec smo v "Večeru" pisali o turistih, ki niso turisti, o izletnikih, ki jih v Trst ne privlačijo zanimivosti mesta in tuje dežele, ampak drobn, često umazane kupčije. Včasih smo pravili temu najlonska mrzlca in menili smo, da je že zdavnaj za nami. Hlastanje za tujim blagom, pisanimi tkaninami in otroškimi igračami bi se moralo že zdavnaj poleci in se v precejšnji meri tudi je. Turisti, ki potujejo preko meje, potujejo zato, da bi videli nekaj novega in spoznali novo deželo.

Največkrat, vendar ne vselej, In na obmejnem prehodu, kjer bi morali srečevati hkrati z našaščajočo sezono dokaze o drobnih, računarskih strasteh nekaterih ljudi.

"Dober dan, carinski pregled, prosim."

Carinik, ki vstopi v kupe, ne najde vselej nasmejanih obrazov. Njegov prihod ne razveseli tistih, ki hočejo spremeniti izlet v majčkeno kupčijo. 47 minut stoji vlak na obmejnem bloku in v tem času se izkaže, da nedolžni obrabi, ki strmijo v carinika, niso vselej tako nedolžni in da ima 18,000 lir in 1500 dinarjev vpisanih v carinsko prijavo, čisto precej ilegalnih bratcev.

Od 1. januarja do 30. aprila so na območju Sežane zabeležili 404 devizne in 329 carinskih prekrškov. Deviznih prekrškov je bilo za 8,295,850 dinarjev. Carinski prekrški pa so znašali 66,786,259 dinarjev.

Kaj vse ljudem ne pride na misel! Koliko nepotrebne domselnosti, da bi skrili in prethotapili denar. Ljudje skrivajo bankovce v vozlu na samoveznici, v vžigalnik, nogavice, v kruh. Nekdo se je spomnil, da jih bo skrivil v papirko.

Ljudje skrivajo denar in si izmišljajo zgodbe, ki jih nihče ne verjame...

gledal v Njen obraz in zelo toplotno sem se ji priporočal, naj mi izprosi milost, da bi jo mogel obiskati tudi prihodnje leto.

P. Odilo so vse pobožnosti lepo vodili in romarji so me naprosili, naj se jim za vse to zahvalim, kar sem seveda storil in storim tu še enkrat.

Prijazne žene in dekleta so imele veliko dela z nami. Tudi njim se romarji iz Clevelanda prav iz srca zahvaljujemo.

Szanil sem se z mnogimi rojaki in rojakinjami, naročniki Ameriške Domovine. Vsi so list zelo pohvalili. Neki rojak iz Minnesote mi je dejal: Srečni ste vi v Clevelandu, ki list dobite takoj prvi dan, ko je tiskan. Mi ga dobimo šele tretji dan! Neka rojakinja je dejala, da so dnevi, ko Ameriške Domovine ni, dolgi. Kakor hitro pride, vzame v roke in jo vsaj površno pogleda. Ko ima čas, jo prebere natančno od začetka do konca. Tudi Vaše dopise rada čitam, je dodala in me pozvala, naj le še kaj napišem.

Vsem rojakom in rojakinjam prijateljske pozdrave!

Jakob Resnik

Zgodbo o tem, da bi naj naš državljan v enem dnevu pojedel v Trstu 8 kg masla in 9 kg suhih češpelj, ki jih je nesel čez mejo. Zdravnik mu je baje naročil, da lahko je samo maslo in suhe češnje.

In zgodbo o polovici teleta, ki ga je neki drugi "turist" spravil čez mejo, potem pa porabil polovico dneva samo za to, da je prodajal in ponujal okrog teletino, barantal in prekupčeval.

In še druge zgodbe o otrocih, ki jih jemljejo starši s seboj na "izlete" samo zato, ker lahko za vsakega dobijo 18,000 lir. Otroci ne razumejo grdih računice svojih staršev in neki malček je pripravil svoji materi kaj neprijetno presenečenje, ker še ni razumel, da je na svetu dvojna resnica. Carinik je vprašal mater, ali ima s seboj več denarja, kot je dovoljeno. Mati pa je vztrajno zatrjevala, da ga nima.

Pa je dejal malček:

"Seveda, mama ga nima, pač pa ga imam jaz."

In ko vlak nazadnje potegne, žalostnih zgodb ni konec.

Ponavljajo se v sto in sto variantah, a vedno v bistvu iste, pred izložbami trgovin, pred stojnicami, na trgih v Trstu. Ljudje, ki stiskajo v rokah 18,000 lir in morda včasih tudi kaj več, niso veseli. Samo hlastanje jih je, hlastanje, da bi obredili čim več trgovin, kupili čim več blaga. Puščajo, da pljuska v njih zgovorno prepričevanje trgovcev, kupujejo blago, ki je slabše kot naše, igrače, ki se dobijo tudi pri nas, zato, da bi se šele doma prepričali, kako so kupili dražje. In da bi šele doma pomislili, kako pravzaprav niso ničesar videli, kako izlet ni bil izlet, ampak barantanje.

Mnogi naši "izletniki" pozabljajo na ponos, na svoje dostojanstvo, brž ko pridejo v stik s premetenimi tržaškimi trgovci. Ne vsi in ne vselej. A še vedno preveč pogosto, da bi lahko šli brez sramu mimo takega početja.

Okoliški občini se združili

Občina Ljubljana — Vič in Ljubljana-Rudnik sta sklenili, da se bosta združili in ustanovili skupno občino Ljubljana-Vič-Rudnik, odnosno Ljubljana-Krim, kakor se bo uradno imenovala. Po združitvi tveh dveh občin bo nova občina od vseh ljubljanskih občin najmočnejša, saj bo štela okoli 54,000 prebivalcev, obsegala bo pa celotni predel Barja, kmetijske in gozdne površine ob Barju in del mestnega področja.

Lastno poslopje

Naravoslovna in filozofska fakulteta v Ljubljani sta dobili lastno poslopje v Aškerčevi ulici. Fakulteta za agronomijo, gozdarstvo in veterino pa namerava v prihodnjih letih zgraditi fakultetno središče pod Rožnikom. Predsednik gradbene komisije je Miran Veselič.

Leopold odklikovan

Prior kartuzijskega samostana dr. Josip Edgar Leopold je za usluge, ki jih je izkazoval partizanom med kom. revolucijo ter za vneto sodelovanje s kom. režimom po letu 1945 ob 80-letnici svojega življenja dobil od Tita odklikovanje Reda jugoslovanske zastave II. stopnje. Odklikovanje mu je izročil Miha Marinko, ki je kom. naklonjenega kartuzijskega priorja pridržal na kosilu, na katerega so bile povabljene še razne druge sed. kom. veličine v Ljubljani.

— Sueški prekop je dolg 104.5 milj; veže Sredozemsko morje z Rdečim ter loči Afriko od Azije.

France Bevk:

Smrt pred hišo

11. Ko sta nekoč v podvečer delala Zaplotnikova brat in sestra pred hišo, je pripeljal Ivanc z volom po klancu. Bil je prvi vol in prvi vol pri hiši. Zato je bil živžig glasneje, glas je bil poudarnejši.

Urška je pogledala nanj. Tudi Ivanc jo je videl. V sijaju rdeče zarje, ki je obilvala pokrajino in njo, je bila lepša.

Počasi se je Jernej dvignil od dela, del roki ob boke in postal. Videl je, da se je Ivanc za vogalom še enkrat ozrl; tudi Urška je imela pri delu samo roke, njen obraz in misel sta bila daleč proč.

V tistem hipu se je Urška dvignila. Zagledala je Jernejca, ki je stal z rokama ob telesu in ni mogla razbrati smisla iz potez njegovega obraza, ki so skrivnostno govorile.

Dejal pa je brat: "Ali ti uga- ja?"

Norčevanje je bilo v tej besedi; Urški je težko delo. Bila je mirna in mu ni odgovorila nič kot to: "Kdaj sem ti to dejala?"

"Nikoli," je otresele brat in razgalil del svoje misli v naglasu besede. "Saj je priden, sam je tudi, kdo bi se čudil?"

Ta ironija je Urško udarila, da je zatajila: "Saj nič nimam z njim."

Brat pa ni nehal: "Kdo pa je sinoči šumel pod tvojim oknom?"

Urška je zardela. Počasi, kakor da beseda lepi v grlu, je dejala: "Ne vem, jaz sem spala."

Čez nekaj časa je še pristavila, kot da odvrta grdo očitanje. "Sam veš, da hudega biti ne more."

Jernej je skomizgnil z rame- ni; ko je videl, da ima sestra solze v očeh, je molčal.

12. Ščasoma je Ivanc občutil samoto. Kadar se je v nočeh trudnega spanja prebudil, je zrl s slame v strop in mislil.

Ni zmagoval dela. Kako naj bo na polju, pri živini in v kuhinji hkratu? Kako naj zabriše zasmehe sosedov, ki jim sili na ustnice, kadar ga dobijo pri ognjišču ali pri molži?

Leta bežijo in to, kar je naredil, je proti tistemu, kar je hotel storiti, le majhna, neznačajna kapljica. Če bi naložila breme dva, bi šlo z dvakratno naglico.

Ivanc ni znal sanjariti in je mislil na ženo kot na dvoje delavnih rok, ki ga bodo le ob prosti uri objele in otrle pot s čela.

"Oženiti se bo treba," je pomislil. Ta misel je bila že sklep, sosed jo je potrdil.

Kosila sta na meji travnikov drug proti drugemu in nehoti sta kosi zadeli druga ob drugo. Pogledala sta se, mladi Brdar in Grapar, ki se mu je v par letih zakona nasulo otrok in se nasmejala.

"Kosi se pozdravita, midva se nimava časa."

Grapar je bil blede, poteze, ki so lezle globoko v brado, so bile bolesne.

"Tako je," je dejal Ivanc. "Pol minute počitka, pol leta zamude. Za vas je že laže."

"Zame nič laže," je brusil Grapar koso. "Sam sem, žena ima dela doma in z otroci."

Ivanc je premislil in v namero za ženitev je kanilo nekaj plahosti. Pomislil je zopet in dejal počasi: "Pravite, sosed, da se ni ženiti."

"Tega ne trdim," je obrezoval Grapar travo okrog mejnika, ki je gledal iz tal. "Jaz na tvojem, bi se oženil. Na slabšem ne boš; če bo nekaj časa trda, potem bo bolje."

"Hm," je pomislil. To pot se Brdarji ni mudilo, da bi se vrnili na svojo pot in kosil novo vrsto.

"Čemu bi živel, če ne bi imel

nikogar," se je nasmehnila sreča iz rjave brade in posijala Ivancu v dno srca. "Nazadnje so le žena in otroci, ki drže človeka pokoncu in mu vodijo roko."

Ivanc je mislil in preden je utegnil reči besedo, je Grapar znil zadnji: "Le bolehnice ne jemlji, kadar se oženiš."

Zdaj se Grapar ni ozrl več, tudi Brdar se je vrnil in izpred kose je letela trava v drznem lo- ku na stran, kakor da jo meče še drznejša misel, ki je samovala v srcu.

13. Ivanc je naglo sklepal in naglo delal.

Zvečer ni skuhal večerje; umil se je in stopil pred Zaplotnikovo hišo.

Urška je ravno stopila iz veže. Videla ga je že mnogokrat, toda še nikoli ob tem času praznično oblečenega. Zavzela se je in postavila škaf, ki ga je nesla v rokah, na tla.

"Ali še nisi končala z delom?"

Kakor, da je preslišala vprašanje, je dejala in pogledala na njegovo obleko: "Kam si se pa ti namenil?"

"K vam!"

"K nam?" Uganila je sama pri sebi. Ni ga upala pogledati naravnost v oči.

Ivanc se je prestopil parkrat na mestu. Bilo mu je neznansko nerodno. Bal se je, da kdo pride, ker je vedel, da bi vpriči nikogar ne mogel reči Urški iste besede, kakor jih lahko reče, če je sama. Požrl je neprijeten občutek, ki mu je silil v glavo.

"Urška!"

Ta se je ozrla. Ni videla ničesar, le oči so ga vprašujoče zrlle.

Zdaj ni bilo mogoče nazaj. Spremenil je obraz in besedo in dejal: "Ali bi hotela k nam za gospodinjo?"

Urška je pogledala v tla. V zadregi se je pripognila in segla z rokami v škaf.

Tri strašne trenutke je čakal Ivanc in skoraj skopnel. Nato je dejala Urška, ko se je dvignila in spretno umaknila pogled.

"Ne vem." Bilo je upanje v tej besedi. Pa je sledila druga beseda: "Govoriti moraš z bratom."

Ta beseda ga je potrla. Cesar se je bal najbolj, tisto je bilo treba storiti. Vse drugo, srca ni maral razgaliti nikomur.

V oknu hiše je videl senco njegovega brata.

Stopil je v izbo.

Pol ure so govorili to in ono, neznano težko je dozorevalo v Ivancu in ni hotelo v besedo. Prilika razgovora in Jernej sta k temu pripomogla.

"Oženil bi se, kaj boš vedno sam pri hiši."

Ivanc se je stresel, nato je zbral vso silo in dejal: "Saj sem sklenil tako."

"Kajpada, gospodinja pri hiši drži vse pokoncu!"

"Če je pridna in poštena... Kakor je vaša Urška," je pristavil Ivanc, da bi prišel z enim korakom do konca.

"Seveda," je zamrmral Jernej in pogledal sestro, ki je pospravljala ob peči. Ta se ni ozrla, Jernej ni hotel nadaljevati pogovora o tem predmetu.

V izbi je bilo tiho, tesnoba se je naselila vanjo. Da bi se rešil zadnje teže, je dejal Ivanc in brez ovinka:

"Stvar je taka, Jernej, in povedal ti bom. Urško bi rad, če dovoliš, da pride k nam."

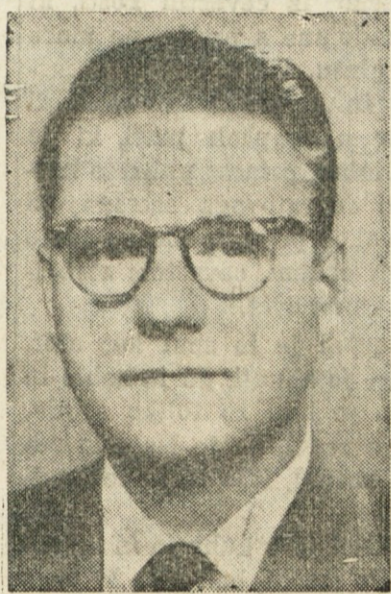
Jernej je obstal; piker nasmeh je rodil pikro besedo: "Moraš vprašati njo."

"Vprašal sem; dejala je, naj vprašam tebe."

Nato je Jernej šel trikrat po sobi gori in doli in ko je četrtič prišel od Ivancu, se je odločil, da reče:

(Dalje prihodnjič)

POC vodi obširno kampanjo za svoje izdelke

J. E. Berno, glavni manager Pilsener Brewing Co., je dal našemu listu sledečo izjavo:

"Znano clevelandsko plzensko pivo POC izvaja sedaj v Ameriški Domovini obsežno oglaševalno kampanjo. Priznavajoč dolgoletno lojalnost slovenskega ljudstva se je vodstvo Pilsener Brewing Co. obrnilo z glasom neposredno na Slovence Clevelanda.

Od leta 1892 je POC Pilsener pivo zaposlilo prenekaterega Slovence pri varjenju tega znane- ga produkta. Lojalnost prebivalstva Clevelanda je ohranila POC na vodilnem mestu med vrstami piv, ki jih prodajajo na tem področju, skozi dolga leta.

Tekoča oglaševalna kampanja hoče poudariti izpopolnitev produkcijskih naprav kot tudi uporabo najboljših surovin, ki dajejo POC pivu prvovrstno kvaliteto in okus.

Ponosni smo na dejstvo, da je danes naša pivovarna — v vseh pogledih smatrana za eno najmodernejših v Združenih državah. Gledali bomo tudi v bodoče, da bomo uporabljali najboljše naprave, kakor hitro bodo na razpolago!"

Čitatelje pozivamo, naj boro natančno oglaševanje POC in pivo odličnega okusa tudi poku- sijo!

Skriti nasadi v pragozdu

Cejlonska policija je odkrila v pragozdu skrito plantažo, na kateri so gojili "ganjo," mamilo, ki ga je mogoče kaditi kot opij in ki je po cejlonski zakonodaji prepovedano. Na površini sedmih hektarov so tihotapci gojili ganjo, do dva mesta visoko rastlino; vrednost proizvodnje je znašala dva milijona rupij.

V BLAG SPOMIN

OBLETNICE SMRTI NAŠIH LJUBLJENIH STARŠEV, KI SO NAS ZA VEDNO ZAPUSTILI TER ODHITELI V BOLJŠO DOMOVINO

MATI

OČE

ROSE ULE

ki je preminula 2. julija 1960

Leto dni smo žalostni, mati dobra, mati mila, kamor se obrnemo, ni ga tolažila.

Tolažba tuči prišla bo, ko se še za nas odpre nebo, tam pa bomo veselili vsi, obličje, sveto, gledali.

Vaši žalujoči otroci:

JOSEPH, sin

MARILYN, hči

SYLVIA, snaha WILLIAM, zet

VNUKI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 12. julija 1961.

JOSEPH ULE

ki je preminul 200. julija 1951

Dolgo let že, dragi oče, več ne čuje Tvoj se glas, da bi nauke nam delil, kakor si jih nam svoj čas.

Enkrat naša vsa družina, zopet bode združena, kjer je večna domovina, kjer ni žalosti, solza.

Ganja, rastlina z znanstvenim imenom "cannabis sativa," je znana drugod po svetu kot "lištič utvar" in "utrjavalka pri- jateljstva." Uživalec ima podobne sanje kot narkoman, ki kadi opij. Na plantaži so jo pakirali v polkilogramske zavitke, na trgu pa so jo tihotapci prodajali v ploščicah kvadratne oblike.

Skrivna plantaža je bila sredi cejlonskega pragozda. Policija jo je odkrila po podatkih, ki ji jih je posredovala mednarodna organizacija Interpol. Stočlanska patrulja se je odpravila na pot skozi pragozd, kjer so jo ogrožale strupene kače, sloni in druge živali. Po dveh dneh iskanja je našel na skrite nasade. Preiskava je pokazala, da so zavojčke tega mamila vtihotapljali v Colombu na ladje, ki so jih vozila v Južno Ameriko in v ZDA.

— Preko 25.000 ameriških naselij je vezanih v pogledu tovor- nega prometa na tovrne avto- mobile.

HELP WANTED MALE

WANTED

Short Order Cook
Friday & Saturday night
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214 (x)

Zenske dobijo delo

Dekleta in ženske za delo v pralnici, zavijanje perila in sklanjanje ruh in pre- vlek.

MENK BROS. LAUNDRY
643 E. 103 St.
(132)

Moški dobijo delo

Išče se

fanta ali moškega, da bi kosil travo enkrat na teden. Katere- ga zanima, naj sporoči svoj na- slov in telefon na naš urad.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Colonial hiša s 3 spalnicami, moderna, za \$14.900. Na 13706 Argus Ave. —(131)

Naprodaj

Imamo raznovrstne nove in rabljene hiše v Euclid-Wick- liffe, Willowick. Cene za nove hiše z polno kletjo so od \$16.- 995 in več. Dobri kupi v rabljenih hiš.

UPSON REALTY

499 E. 260 St. RE 1-1070
(135)

NOCOJ SE PRIČNE... KARNEVAL

Fare Sv. Vida Poletni Festival

Vožnje — Igre — Zabave
Okrepčila — Prigrizek

V petek bo servirana ribja pečenka
V nedeljo pa pečena govedina (Roast Beef)

ZASTONJ!!!

\$100 se bo oddalo vsak večer ob 11:30
uri—morate biti navzoči!

od srede do nedelje
od 12. do 16. julija
od 7:00 naprej
V NEDELJO POPOLDNE
OD 2:00 NAPREJ

na
SOLSKEM DVORIŠČU
SV. VIDA

Na vogalu St. Clair Ave.
in E. 62 St.

V nedeljo zvečer bo
oddan
Buick Station Wagon

PRIDITE!

ZABAVA ZA VSE!
MLADE in STARE!

Statement of Condition

OF

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

Assets

	June 30 1961	June 30 1960
Cash and U. S. Government Bonds.....	\$ 3,669,355.49	\$ 3,885,122.24
Other Securities.....	1,544,685.05	2,065,286.17
Federal Home Loan Bank Stock.....	670,600.00	571,000.00
First Mortgage Loans.....	40,568,243.28	32,690,630.15
Property Improvement Loans.....	152,845.95	123,139.01
Office Buildings and Furnishings.....	466,570.98	458,753.13
Other Assets.....	137,593.09	59,459.30
TOTAL.....	\$47,209,893.84	\$39,853,390.00

Liabilities

Savings Deposits.....	\$39,765,628.64	\$35,150,956.52
Loans in Process and Escrow.....	2,099,311.40	1,350,922.51
Advances.....	1,900,000.00	500,000.00
Accumulation for Tax and Insurance.....	31,293.58	25,957.62
Other Liabilities.....	150,799.63	90,247.61
Permanent Capital Stock.....	240,000.00	240,000.00
Reserves and Undivided Profits.....	3,022,860.59	2,495,305.74
TOTAL.....	\$47,209,893.84	\$39,853,390.00

Deposits made by July 17th
Earn Interest from July 1st

4%
Current
Rate

Deposits Insured to \$10,000

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

THREE LOCATIONS:

813 East 185th Street

25000 Euclid Avenue

6235 St. Clair Avenue

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. ... 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HEnderson 1-2088 KEnmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

V najem

Kegljišče v Slovenskem delavskem domu na 15335 Waterloo

Rd. se odda v najem. Za nadaljna pojasnila pokličite

IV 1-5378, tajnika Franka J. Bittenc, ob ponedeljkih, sredah

in petkih od 7. do 9. ure zvečer.

Iščem voznika

za na delo, jutraj pred 5. uro, od E. 62 ceste in St. Clair do Five Pointa. Kdor bi me bil pripravljen voziti, naj pokliče HE 1-8849 po 4. uri pop. —(133)

Stanovanje se odda

Šest neopremljenih sob s kopalnico, plinski furnez, ločena klet med St. Clair in Superior Ave. za \$65 mesečno. Kličite HE 1-2590. —(133)

Pozdravljeni! — Naznanim Vam da sem dobila LOVIAN CAPSULES ter Vam pošiljam naročilo še za nadaljne 4 dolarje, zato ker sem se prepričala, da v resnici pomagajo, kar bom povedala drugim! Lepa hvala Vam in Z Bogom! — M. K., McDonald, Pa.

To je ena izmed tisoč oseb, ki so jim LOVIAN CAPSULES pomagale. Prepričani smo, da bodo pomagale tudi Vam!

Razprodajamo po celi U.S.A.
25 - \$1.95 — 50 - \$3.69 — 100 - \$6.49

MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.
Cleveland 18, Ohio

V najem
Odda se 6-sobna enodružin- ska hiša na E. 53 St. Kličite EX 1-7194. —(135)

Slovenska okolica

E. 76 in Donald Ave., krasen se mi-bungalow, aluminijaste strani zunaj, garaža, plinski fur- nezi, moderno, v prvovrstnem stanju. Kličite Florence Rome, slovensko prodajalko.

MAIN LINE REALTY

1191 E. 79 St.
HE 1-8181 EX 1-7976
(12, 14 jul)

Hiša naprodaj

Na Neff Rd. je naprodaj dvo- stanovanjska hiša, 5 in 5, v od- ličnem stanju. Za ogled kličite lastnika IV 1-4137. (131)

Hiša naprodaj

Hiša, lepo ohranjena, novo prebarvana, na 1092 E. 72 St. Hišo je možno ogledati vsak dan po 6. uri zvečer. —(132)

Sobe se odda

2 sobi s kuhinjo in kopalnico se odda pri John Kramer, 5305 St. Clair Ave. —(131)

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

II. del

Ne more drugače. Že nekajkrat je želel, da bi odšla, da bi zaprosila za premestitev, toda v istem hipu se je bal, da bi se to zgodilo. Mar mu ne daje ravno ta skriti boj s to lepo stvarico tih nepokoj, ki ga je potreben in ki ga še drži pokonci?

Vstal je in se skozi temo pritisnil v sobo, od koder je mogel videti v Zadržni dom. Da, pri Silvi je gorela luč. Tam je in ga obtožuje. Blodna misel, da bi šel tja, mu je pogrnala pot na čelo. Da bi jo prosil za odpust, da bi jo skušala oba pozabiti, kar je bilo. Brez pomena po vsem tem. Nakladanje nove muke, novo umiranje iz dneva v dan. Prej ali slej bi se mu vrnil v zavest ti dnevi, misel, kako jo je Bregar jemal.

Obrnil se je in se vlek el nazaj.

Življenje ima pač svoje padce in svoja vstajenja.

Zavlekel se je k pisalni mizi in pričel stikati po predalih. Morda je vendarle naredil napako pri Neveni. Studentka je bila in njeno čustvovanje je bilo tako različno od Natašinega. Sicer pa, če je bila napaka, jo je napravilo življenje. Pogrnalo jo je s prestreljenimi prsi za grm in ji zamašilo usta s krvjo. Na drobnem, svilenem robčku, ki ga je mrtvi vzel iz prsnega žepa krvave bluze, je še vedno rjast madež. Čuti svilen šumenje med prsti.

Življenje je pač modrejše od človeka. Nastavi ti past, ko si prepričan, da si sredi sreče.

Spusti robček nazaj v škatljo in zaloputne predal.

Kako se je ograbil z vsemi temi knjigami in načrti, namesto da bi se pogrnal v življenje kakor drugi. Naredil si je papirnato steno v norem občutku, da mora nekaj ustvariti, da mora oživeti, o čemer je v gozdu sanjal. Dobro poljska dolina se mu je zdela kakor ustvarjena za kolhoz. Traktorji bi orali ta ravna polja in razen ajde bi raslo vse. Za ajdo je vedel, da jo je vedno zaparila slana. Toda žito in koruza ter krompir, ki je bil znan daleč naokoli. Vse to bi raslo, da bi bilo veselje pogledati polja v obilju.

Kako strašno klaverno je propadel s svojim načrtom v Cestnikovo veselje. In vendar ne more iz tega prekletega kroga, če noče osmešiti samega sebe.

Če samo malo popusti, samo toliko, kolikor je popustil pri Nataši in že se bo pričelo rušiti vse, vse tiste nedanje sanje bodo v istem trenutku postale samo plapolajoče zastave stare slave, ki jih je nekdo pozabil sneti. Brez pomena, brez smisla samo trpek spomin obujajoče, njemu v zasmeh. Zakaj si se boril? Brez tvoje borbe bi bilo prav tako.

Sicer pa je nekaterim že dovolj, da kar naprej grade spomenik, da ob odkritju zaigra muzika stare pesmi in, da se oblečejo v stare uniforme. Nekaj duha stare slave vstane, tistega zalijejo z vinom in vaškim žganjem, sedejo k mizi in govore o pohodih, pri katerih nekateri niso niti bili. Preživeli so čas varno skriti po bunkerjih, nad katerimi so za kamuflažo posadili mlade smrekice. Pozna nekaj takih. ki se sedaj valjajo po boljših službah in imajo svoje tajnike, da jim rešujejo težje stvari, ki jih sami ne znajo. To jim je na sestanku povedal v bik. Nekateri so se čutili prizadete. Briga ga. Precej gnoja je revolucionarno brbotanje pogrnalo na vrh. Tega ni mogoče skriti. Zato prihajajo stroji brez nadomestnik delov, malenkost kje se zlomi in ne morejo nikamor več. Stojte sredi polj v zasmeh. V navaden zasmeh bele svojati, ki uživa nad nemočjo nove oblasti, ki ne zna pomesti z medaljami opiškotanimi fičfiriči.

Čuti, da prihaja vanj zagrenjenost, ki prav za prav nima nobene zveze z Natašo. Bila je vendar samo ena izmed deklet, ki so prišla iz doline v gozd in se že po slabem letu oklenila samo življenja, ki je bil mešanica ženskosti, poletne romantike in čudne zagrizenosti, ki so jo največ rodila obupna pota pozimi in neprestano beganje iz kraja v kraj. Morda ima Silva prav, da bi ženske ne smele v gozd. Kako čudno je bilo videti kri na ženski bluzi! Morda je vendar neka zveza s to trpko preteklostjo in Natašo, zveza s preteklostjo in njenim odhodom. Kakor njena bolezen, ki mora imeti korenine prav tam. Njena ženskost je postala v gozdu samo pritiklina, nekaj kar je moškim vzbujalo hrepenenje, misel na toplo ognjišče v mirni noči. Nehala je biti njeno bistvo, v katerem je krotkost, želja po dajanju in žrtvovanju. V tem ima Silva prav. Njena krhka lepota je tolikšna, da se je nikoli ne more predstavljati s puško v roki.

Spomnil se je školjk, ki jih je pometel po tleh. Lupine, ki so nekoč imele skrito v sebi mehko in sočno življenje, ki ga je nekdo posrebal. Taka je bila Nataša. Samo še lupina, biserno svetla, stvarca za okras na omari.

Vedel je, da stvari ni več mogoče spremeniti, da je popolnoma zgubljena. Jutri bo Nataša odšla nazaj in preteklost zanj se bo na nek način končala.

Vstal je, odšel po stopnicah in obstal med podboji šolskih vrat. Nebo je bilo jasno, zrak mrzel in dišal je po ognju s polja, ki ga je nekdo zvečer slabo pogasil. Ni vedel, zakaj je prišel doli. Obrnil se je, lezel nazaj po stopnicah, spet zavil v kuhinjo, skozi kuhinjo v sobo. Pri Silvi je bila že tema. In v temi je čutil posta-

vljene predmete v sobi kakor da dihaajo, kakor da s svojim dihanjem skušajo priklicati nazaj, kar je odšlo. Stopil je k postelji, potegnil z nje gornji modroc in odejo.

Ne bo spal tukaj. Ostal bo v svoji pisarnici, v prostoru, v katerega Nataša ni zahajala.

Vrgel je modroc na tla k sten, ob kateri je stal naslonjač. Peknila ga je lastna nemoč, ki je nikoli v življenju ni hotel priznati. Upirala se mu je misel, da je morda storil neumnost, ker ji je grozil. Morda bi bilo dovolj, ko bi ji porinil pismo v roko in jo nato s pismom vred pogrnal.

Šel je in pobral zmečkano kepico papirja, ki je ležala še vedno na tleh, kakor jo je Nataša spustila.

Nataše do danes še ni bilo k nam. Sporoči nam, kaj je, da ne bomo v skrbeh.

Preklete, kako so včasih še s svinčnikom zapisane besede usodne!

Zmečkal je pismo nazaj v kepico in jo vrgel v koš. Nato

je ugasil luč in se zleknul na modroc. Hotel je zaspati.

Z odprtimi očmi je strmел v temo, samo okno se je rahlo risalo v steni. Vse se konča s temo, je pomislil. Celó to pehanje se nekoč pogrezne vanjo. In v temi prhní kakor mrhovina, dokler ne ostanejo samo še cevaste kosti zapeljene z zemljo, ostudne piščali bednega človeškega življenja.

Kako na vražje smešno ob tej misli postane trpljenje v gozdu, dolgi pohodi in borbe, maščevalnost in zagrizenost, Enakomerno vrtenje vola vpreženega v gepelj. Kako brez-pomembni so grobovi po gmajnah, ki jih je že prerasel mah in iz njega rastoča praprota. Nad njimi je cvetje divjih češenj, ki ga otreša veter.

Silva v to ne verjame. Veruje, da mrtvi živijo naprej in da je sklenjena z njimi. Neumno varanje samega sebe. Če Rekar živi naprej, zakaj potem ne pride in ne potka na steno? Včasih so pripovedovali, da se je to že zgodilo. In če on

ne more, saj jih je bilo več tisoč. Enemu ali drugemu bi se moralo posrečiti, če res še žive.

Jasno, iz cevastih kosti, ki so zadlane s prstjo, ne more biti glasu. Ko si mrtev, si mrtev, in srečen si lahko, če ti veter na kupček prsti, ki je nad teboj, prinese puhasto kroglico regratovega semena, ki bo nekoč pogrnala široko listje in na ozkem, cevastem stebelcu rumen cvet.

Zaspal je in spal kot ubit. Ko se je zbudil, ga je zeblo in okno je bilo že toliko svetlo, da je vedel, da je Natašin odhod zaspal. Bilo je že čez sedmo uro.

Odšel je v kuhinjo in se obril. Po močni, beli rosi, ki jo je videl skozi okno, je sklepal, da mora biti zunaj hladno jutro in da ne bo več dolgo, ko bo prva slana požgala nizko, zeleno travo.

(Dalje prihodnjič)

— Okoli štiri petine vseh učnih moči v osnovnih šolah Amerike so učiteljice.

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

Pay Yourself
FIRST...

and pay yourself first every pay day—before you start spending. This regular habit will assure you of achieving your dreams of a new home, children's education, extra retirement funds, etc. And... you will be secure against any unforeseen emergencies in the future.

All Savings Deposited Through
JULY 17th
.... Earn

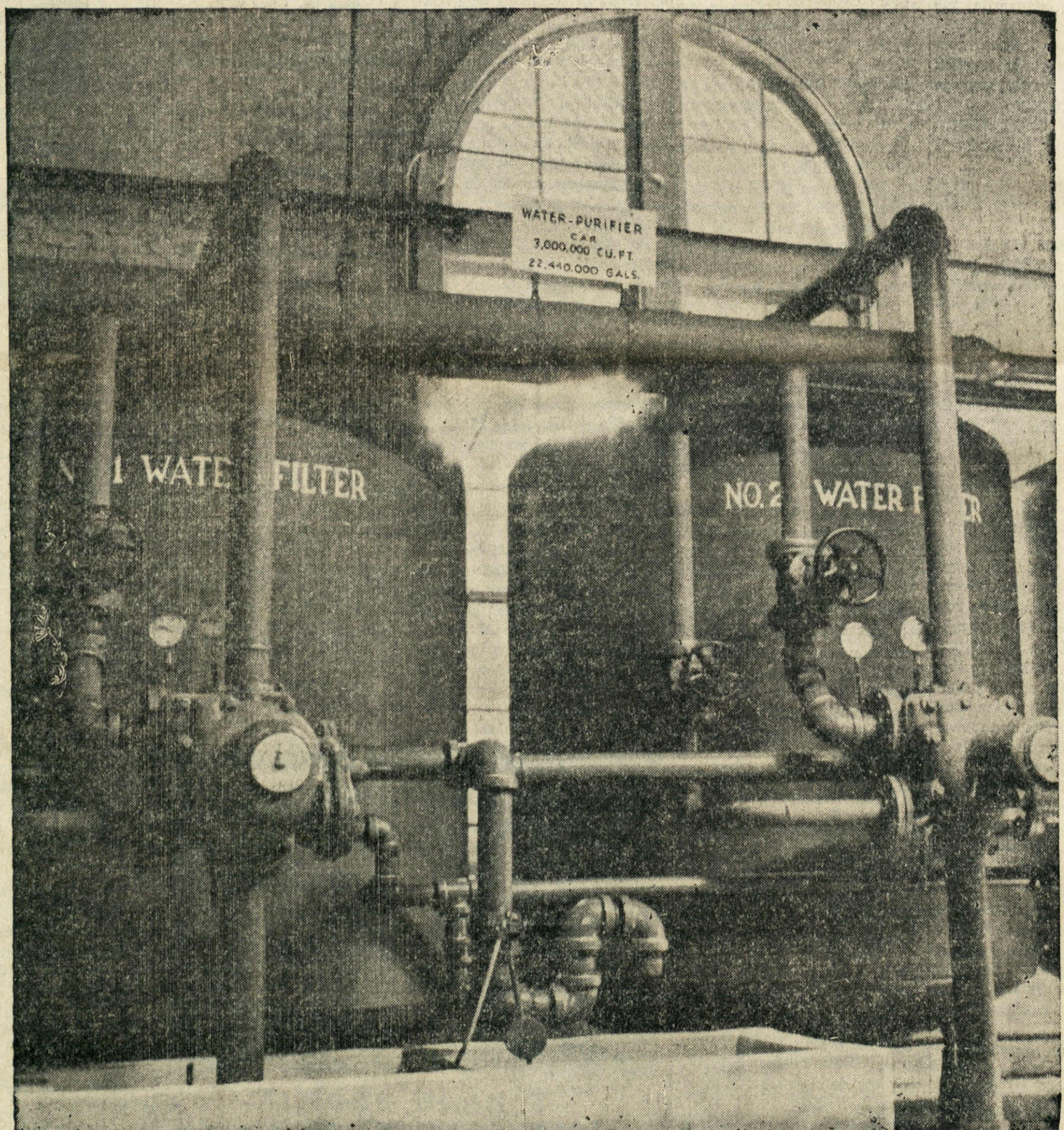
4%
Current Rate

ST. CLAIR SAVINGS

from
JULY 1st!

Three Offices... 613 East 185th St.
25000 Euclid Ave.
6235 St. Clair Ave.

Zakaj ima POC PIVO boljši okus

The Pillsbury Brewing Co., Cleveland, Ohio

BOLJŠA VODA NAPRAVLJA BOLJŠE PIVO

Kadar ljudje razpravljajo o pivu, gotovo kdo omeni vodo. "Ta mestna voda je za varjenje piva boljša, kot voda kakega drugega mesta," in tako dalje. Dejstvo pa je, da je za pivo najboljša ČISTA VODA. Čisti H₂O. Nič več in nič manj. In točno to teče iz naših novih precejevalnih naprav. Čista voda. Sveža, čista, pristna, kot kristalna voda gorskih studentcev. Bleščeča, kot razpršeni valovi ob s soncem preplavljeni tropični čeri. Najbolj naravna voda na svetu.

CLEVELANDSKO SLAVNO PILZENSKO PIVO . . .

Tehnologija je pri POC prišla daleč, vendar ne predaleč. Še nikdar ni človek izvajal starodavne večine varjenja piva z bolj modernimi pripravami. Toda pri POC znanost služi varilnemu mojstru — ga pa ne nadomesti. Še vedno uporabljamo primesi, ki jih ni dobiti v nobenem laboratoriju. To so: tradicija, dediščina, značaj. In predvsem . . . namen! Naš namen pa je, variti najfinejše pivo. Pivo, ki tekne boljše od vseh drugih. S ponosom trdimo, da smo v tem uspeli.

POC tekne boljše!

POC

CHICAGO, ILL.

STORES FOR RENT

LARGE CORNER STORE in 3 store bldg. for rent. Heated. Long lease. Very reasonable. 5824 W. Roosevelt Rd. Call owner anytime. ES. 8-4092. (133)

REAL ESTATE FOR SALE

CHICAGO HEIGHTS AREA

LONGWOOD Farms. 5 rm. cape cod, room for expans. Extras incl. Nr. public trans., schls. Anxious to sell, within reason. By Owner. SK 5-2072. (133)

IVANHOE — BY OWNER — Bright, clean. 2 bdrm. brick ranch. Full bsmt. Gas ht. 2 car gar. Fully indesp. Ideally loc. 1 blk. to schls., churches, I.C. Ry., shopp. area. Priced for quick sale. VI. 9-4640. (133)

BY OWNER — 2-6's, store, offices. Lawrence-Crawford area. Reasonable. Priced for quick sale due to illness. NAational 2-7757. (133)